

جمعیت و تنظیم خانواده

«به انضمام ایدز و ضائیم کاربردی دیگر»

جدیدترین سرفصل تعیین شده جهت واحد درسی جمعیت و تنظیم خانواده
از سوی وزارت بهداشت و وزارت علوم برای کلیه دانشجویان سراسر کشور

تألیف:

سیدعباس سیادتی
(عضو هیئت علمی دانشگاه)
هادی خسروی

انتشارات خسروی با همکاری نشر دیباج

۱۳۸۹

شماره کتابشناسی ملی

198585V

۴۲۰۰ تومان

مقدمه مؤلف

«یا ایها الناس اتقوا ربکم الذی خلقکم من نفس واحده و خلق منها زوجها و بثّ منها رجالاً کثیراً و نساء فاتقوا الله الذی تساءلون به و الارحام ...»
(نساء، ۱)

حیات بشر در روی زمین با خلقت آدم ابوالبشر و هبوط او و زندگی مشترک با حوا آغاز شده است. تولید و تکثیر نسل از همان زمان شروع شد و تا مدتهای مدید ادامه یافت، در زمانهای قدیم هیچ وقت مشکل جمعیت به حدی نرسیده بود که انسان را به فکر کنترل آن وادارد. بین منابع بالقوه و بالفعل زمین که مورد نیاز و استفاده بشر بود و مواهب طبیعی و جمعیت انسانی توازن نسبی وجود داشت، و از طرف دیگر، کنترل طبیعی جمعیت با عواملی چون زلزله، سیل، آتش فشان و ... وجود داشته است. کنترل جمعیت به یک مفهوم کلی موقعی در یک جامعه مطرح می شود که توانهای طبیعی، اقتصادی و رفاهی آن جامعه نتواند به نحوی مطلوب نیازهای جمعیت را برآورده نماید، یعنی جمعیتی بیش از توان محیطی در ناحیه ای متراکم گردیده باشد، اگر چنانچه این تراکم به نحوی افزایش یابد که محیط زیست و یا سلامت افراد در رابطه با کمبود مواد غذایی و آلودگیهای محیطی به مخاطره بیافتد در اینصورت انفجار جمعیتی حاصل می شود، وقتی بحث از ازدیاد جمعیت است هدف تعداد جمعیت نیست بلکه بحث بر عدم توازن بین امکانات زیست و جمعیت می باشد زیرا ممکن است در جایی جمعیت کم باشد و امکانات هم کم باشد در این صورت ازدیاد جمعیت نسبت به آن محیط وجود دارد و حتی ممکن است در مکانی جمعیت زیاد باشد و امکانات زیستی هم مناسب با جمعیت بوده و احتمالاً فراتر باشد در اینصورت هنوز ازدیاد جمعیت در چنین مکانی مطرح نیست. تنظیم خانواده در واقع با کنترل جمعیت تفاوت دارد. هدف از تنظیم خانواده، برنامه ریزی برای تعیین تعداد افراد خانواده به نحوی که آن خانواده بتواند حتی الامکان به استانداردهای متعارف زندگی یک جامعه برسد، به عبارت دیگر هدف از تنظیم خانواده توان بکارگیری برنامه های بهداشتی، زیستی و فرهنگی در خانواده است بطوری که افراد آن خانواده از سلامت برخوردار باشند. بنابراین اگر خانواده ها که واحدهای سازنده یک اجتماع هستند سالم باشند به طور قطع اجتماعی سالم نیز خواهیم داشت.

بر اساس سیاستهای دولت جمهوری اسلامی و طبق قانون تنظیم خانواده از مهر ماه ۱۳۷۷ واحد جدیدی تحت عنوان "جمعیت و تنظیم خانواده" به ارزش ۱ تا ۲ واحد به مجموعه ی دروس عمومی و الزامی کلیه رشته های تحصیلی دانشگاهها و در همه مقاطع تحصیلی اضافه گردید که هدف کلی آن آشنائی دانشجویان با مسائل جمعیت شناسی و روشهای مختلف پیشگیری از حاملگی در جهت کنترل جمعیت است؛ از این رو مؤلفین تصمیم گرفتند تا براساس جدیدترین سرفصل تعیین شده کتابی را که درخور و شایسته شما دانشجویان گرامی باشد، به بازار نشر ارائه کنند، اینکه در این مهم چقدر موفق بوده اند را به شما خواننده فهیم واگذار می کنند. در پایان مؤلفین وظیفه خود می دانند تا از مسئول انتشارات خسروی که زمینه چاپ این کتاب را فراهم نمودند، تشکر و قدردانی نمایند.

مؤلفین

فصل اول: تاریخچه‌ای مختصر از تنظیم خانواده	۹
فصل دوم: تنظیم خانواده، اهمیت، اهداف و استراتژی‌های آن در جهان و ایران	۱۶
فصل سوم: جمعیت‌شناسی (مقدمه، تعاریف، تاریخچه)	۲۲
فصل چهارم: حرکات جمعیت و شاخص‌های بهداشتی	۳۴
فصل پنجم: مشکلات ناشی از افزایش رشد جمعیت در ایران و جهان	۴۷
فصل ششم: جنبه‌های اپیدمیولوژیک بهداشت و حرکات جمعیت	۵۴
فصل هفتم: تنظیم خانواده در ادیان و اقوام قدیم	۶۱
فصل هشتم: آناتومی و فیزیولوژی تولید مثل در انسان	۶۹
فصل نهم: روشهای پیشگیری از بارداری	۷۹
ضمیمه شماره ۱: ایدز (AIDS)	۱۴۵
ضمیمه شماره ۲: بیماری‌های مقاربتی	۱۵۲
ضمیمه شماره ۳: انتخاب جنسیت فرزند	۱۵۷
ضمیمه شماره ۴: مشاوره قبل از ازدواج	۱۶۱